

Anteckningar från länens presentationer under klusterträff i Stockholm 15 oktober

Uppsala

ÄT Uppsala- gick direkt på att ta fram en handlingsplan utifrån den nationella strategin.

Målen som är satta politiskt är satta genom regionen.

Två mål- produktionsvärde ska öka och ekologisk produktion ska öka.

Framtagande av ÄT Uppsala: möten med aktörer, öppen workshop, partnerskapet för landsbygdsutveckling, fokusgruppsmöten, omvärldsbevakning- andra aktörer är med också.

6 organisationer sitter i styrgruppen.

Det är just nu 1 års-jubileum för ÄT-Uppsala.

Olika teman:

Förenkla för företagen- trygg och effektiv tillsyn och god kommunikation, kompetensutveckling, exportsatsningar.

Upphandling och logistik- lokala livsmedel, logistiken för mindre företag, logistiklösningar är en puckel som man behöver jobba med.

Ett till två aktiviteter inom varje tema per år. De har exempelvis haft branschdialoger och har jobbat med lokal risk och sårbarhetsanalyser.

Från bord till jord- fokus på kvalitet, fokus på mervärden, kompetensförsörjning, bonden i skolan tillsammans med LRF, har haft en bussresa för arbetsförmedlare och för jobbcoacher.

Samhällsutveckling och livsmedelsproduktion- säker livsmedelsproduktion. Har haft evenemang exempelvis ett som hade fokus på extremväder.

Samverkan är viktig, det går att samverka mer och växla upp genom att göra saker tillsammans. Länsstyrelsen är med i olika projekt, samarbetsprojekt som de har genom Landsbygdsprogrammet. Försöker uppmuntra samverkan.

EU-medel and landsbygdsprogrammet. Kompetensutvecklingsprojekt- nya jobb på landsbygden och inom området livsmedel. De har valt att göra kompetensutvecklingsprojektet som en del av handlingsplanen. Jobbar med från jord till bord, riktar sig främst till förädlare, vill genomföra aktiviteter för att stärka och utveckla företagen.

Vad de vill uppnå: att småföretagarna kan utvecklas, kan erbjuda en massa aktiviteter exempelvis besök, kurser och träffar och hoppas att det kan bidra till att företag skapas i detta.

Kurser och info/demo baseras på det som handlingsplanen har tagit fram. De är just nu i startgropen för det projektet och ska jobba med det till årsskiftet 2021-2022.

Stockholm

Hela Sveriges matmarknad

Jobbar i samverkansprojekt och har löst finansieringen genom detta.

Har mycket mer människor än livsmedelsproduktion i Stockholm.

Har Sveriges tredje största landsbygdsbefolkning.

Vill jobba med hållbar utveckling av all jordbruk, lönsamhet för hela livsmedelskedjan, vill värna om Stockholm som en god marknad för hela landets producenter.

Övergripande mål: ett långsiktigt hållbart livsmedelssystem.

Vad händer i Stockholm län:

Det är väldigt brett och det pågår väldigt mycket. Lite kort om några kommuner:

Bl. a. Norrtälje, Södertälje (MatLust), Nynäshamn, Vallentuna (har avtal med det lokala näringslivet, tar in lokalt kött) och fler jobbar med mycket mer. Klimatfrågor, stadsodling, översyn om vad som finns i sina kommuner, expansion i livsmedelsproduktion. Det händer mycket hos kommunerna.

Länsstyrelsen, LRF och regionen-
har jobbat mycket med beredskap och sårbarhet med kommunerna:
Samhällets beroende av livsmedel- seminarium

Sårbarhets- och beroendeanalys av livsmedel- analys på regional och kommunal nivå.
Beredskap för livsmedelsförsörjning på regional nivå- seminarium.

Jordbruksmarkens värde- fokus på hur man hanterar jordbruksmarken i planprocessen.
Offentlig upphandling- vilka behov finns och vad kommunerna tycker, har haft ett seminarium om märkning med MATtanken.
Idé under utveckling- kommunforum. Byte av erfarenheter där man kan utbyta idéer.

Primärproduktion och förädling- affärsutveckling och primärproduktion- vägen till ökad lönsamhet.

Tema produktutveckling och innovationer- tävlingen Matverk, förädlad ätferdig produkt, produktionsplan, affärsplan.

Tema relationer, tydlighet och regler- har hållit i det tillsammans med LRF och handlar om bemötande och dialog.

Tema resurser och hållbarhet: Resursfisk. Mer lokalt fångad fisk till alla. Fokus på braxen, mest i Mälaren och Södertälje kommun. För att använda mer underutnyttjade fiskar.

Konsumenter: stor och viktig grupp

Medvetenhet och relationer- bonden i skolan. 4000 skolbarn har fått komma till lantbruksskola.

Utmaningar framöver:

Överblicken, att ha koll på allt som händer

Försörjningsfrågorna

Stora flöden

Klimat, övergödning,
biodiversitet

Insatsvaror och
specialisering

Politik: från CAP till
kommuner

Gotland

Stockholm är Gotlands
viktigaste marknad.

Gotland kan bidra till
lokalproduceradmat i
Stockholm.

De har inte ett uttalat
produktionsmål.

Var Matlandets huvudstad och drog igång strategin tidigare. Strategiarbetet pågick 2015-2016.
Besöksnäring viktig i Gotland. De är små så de kan hålla ihop. Det finns en processledare för

livsmedelsstrategin. Utgår från konsumenten, styrkor är att det finns många etablerade företag. Det finns många familjeföretag som vill växa. Har en tät och liten grupp som jobbar med livsmedelsstrategin.

Har ett enda mål: öka värdet av mat från Gotland.

Målbilder är lite längre än den nationella strategin, fram till 2025.

Vill se produktionen av mat och allt som hör till som ett system, inte en kedja.

De håller en årlig mat-och livsmedelskonferens:

Under 2018 handlade den om hållbar tillväxt och varumärkesarbete

80 representanter för hela systemet ifjol

Kunskaper, inspiration och kontakter

Potential för mer gotländsk mat i Stockholm

Mer samarbete krävs för att nå potentialen

Mat + besöksnäring = sant!

Lokala goda exempel som bidrar till hållbar tillväxt och varumärket Gotland

2019 = hållbar utveckling och stärkt konkurrenskraft

Mat och besöksnäring är starka på Gotland och de hänger ihop.

Hur bidrar Gotland:

Ökad värde för gotländsk mat

Hållbar utveckling i hela landet

Ökad andel närproducerat

Fler regionala matupplevelser i besöksnäringen

Möjligheter och utmaningar:

Närproducerat

Stockholm viktigast som potential

Ladda varumärket Gotland mera mat

Ännu mer samarbete krävs med partners utanför Gotland- inte minst inom hållbarhet.

Största utmaning: innovation (kompetensförsörjning)

Gotland har ett annat angreppssätt- måste jobba marknadsorienterat. Jobbar med strukturer, samarbete och marknadsorienterat.

Södermanland

Har tagit fram en regional livsmedelsstrategi, hade en matstrategi sedan tidigare och den höll på att gå ut. Regionen, länsstyrelsen, LRF ledde arbetet- byggde på samverkan och dialog- 30-40 dialogmöten på åtta månader.

Fem prioriterade områden i strategin:

Kunskap och teknik för ökad konkurrenskraft

Regler och villkor

Förutsättningar för företagande

Sörmländsk matidentitet

Ökad hållbar produktion

Branschråd- rådgivande funktion

Implementeringsprojekt- ökad samverkan, koordinera och stötta arbetet, nätverk.

Exempel – nyhetsbrev, informationsinsatser, på publika evenemang.

Kartläggning av pågående insatser.

Kunskapsdag i offentlig upphandling.

Aktörer i länet: kartläggning, finns ett 40-tal aktörer i länet som jobbar med frågor kopplat till mat och livsmedel.

Behov: att mötas

Exempel på aktiviteter:

Stolt mat i Sörmland

MIKA

Culinary Attractions STUA

Nyköpings Restabud

Fisk och grönsaksodling i
kretsloppsbaserad odling.

Södermanlands matkluster:

Gör sådant som gör medlemmar
glada direkt.

Ekonomisk förening med 127
medlemsföretag.

Jobbar tillsammans, de jobbar för kvalitet- har olika definition av kvalitet, alla är välkomna som är sörmländsk och som anser sig som att jobba mot kvalitet. Jobbar för att få en ökad lönsamhet. De är något spretiga, men alla i föreningen accepterar det.

Hjälper konsumenter att hitta maten i Sörmland.

Aptitrundan Sörmland- har skapat en försäljningshelg.

Aptitrundan vår.

Vilda Södermanland

Bondens nära i Nyköping med 15 producenter. En producent stannar och säljer och alla resterande producenter lämnar av produkter.

AgroSörmland: Grön mötes- och utvecklingsarena. Vreta kluster har hjälpt till. Vill se den gröna näringen som en helhet inte i stuprör.

Samlingspunkt, arena för dialog.

Samarbeten: projekt inom Södermanland och även med andra också; Örebro, Västmanland, Uppsala, Östergötland.

Jordbrukets klimatanpassning:
Fossilfritt lantbruk (RISE, Länsstyrelsen- regler och villkor).

Smart farming: olika teman varje år, växt, djur och ledarskap.

Anteckningar från gruppdiskussionerna:

Vi tar med oss:

- Attityden mot lantbruket från Stockholm och Södermanland.
- Skapa strukturer som fungerar för hela systemet.

Utvecklingsbehovet ligger hos vissa viktiga aktörer att lyfta blicken. Produktionsperspektivet behöver öka.

Samarbete behöver öka mellan primärproducenter och förädlare.

Myndigheter ska inte driva utveckling utan skapa förutsättningar för den.

Mer samverkan mot kommuner.